

Előfizetési árak:
 egész évre 4 ft., felévre 2 ft.
 negyedévre 1 ft.
 Egyes szám ára 8 kr.
 hirdetések mérsékelt árák szerint

A lap megjelenik minden vasárnap
 Felelős szerkesztő:
FUCHS ANTAL

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség: Arpad-ut 20.,
 hová a lap szellemi részét illető
 közlemények küldendők.
 Kéziratok vissza nem adtnak.

Kiadóhivatal: Arpad-ut 20.,
 hová a lap anyagi részét illető közle-
 menyek és előfizetési penzek küldendők
 Kiadótulajdonos:
FUCHS ANTAL

UJPEST- ÉS RÁKOSPALOTA KÖZSÉGEK TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAPJA

Az ujpesti nyaralás.

Elerkezik immar az az idő, midőn a főváros jobb módú lakossága friss, üde levegő után epedve, ott hagyja szűk, körülzárt lakását és a természet gyönyöreit élvezendő megfelelő nyaralási helyet keres. A pénzes notabilitások természetesen a drága fürdőhelyeket keresik, a Kárpátok közé mennek a nyárra, hanem a kevesebb jó módúak és azok, kiket hivataluk naponként a fővárosba kényszerít, a főváros környékén keresnek enyhülést a nyár tartamára.

Olyan helyeket keresnek fel, a hol kényelmes közlekedés mellett könnyen bejuthatnak a fővárosba.

A főváros környékén mindenütt létesültek nyaralótelepek és azon a helyeken mindent elkövetnek, hogy a főváros nyaralni vágyó publikumát magukhoz édesgessek.

Egész konkurrenzia támadt egyes községekben, mert bizony a nyaralók szép pénzcséket hagynak ott a nyár folyamán.

Ujpestet évekket ezelőtt nagy előszeretettel kereste fel a fővárosi közönség, de sajnos most a nyaralók száma évről-évre csökken.

Ez azért van, mert egyes háziurak túlságos nagy labbert kívánnak és mert az ujpestiek nem iparkodtak arra, hogy a nyaralók kellemes üdülőhelyet találjanak Ujpesten.

A járdák rossz állapotban vannak és esőzés után járhatatlanok. Nincs egy utcában sem tisztességes fasor, sétánya meg általában nincs Ujpestenek.

Igaz, hogy itt van a közelben a rákospalotai erdő, de az a gróf levén, tetszés szerint vágathatja ki a fákat, a mint tette is és az erdőt elektelenítette. Persze a gróf nem tekint arra, hogy van-e Ujpesten vagy Rákospalotán nyaraló, vagy a természet szépsége után epedő közönség, ő az ő hasznát és jövedel-

mét veszi csak figyelembe, a mit már megszokva, nem is veszünk tőle farkaságánál fogva rossz néven.

Egy sétánya volt Ujpestenek, a vasút-utczai fasor, de ezt az egy fasort is most a kocsik tették járhatatlanná, miután a lovasúttársaság volt oly szives és kegyes a villamos építkezésnél a kocsitát annyira elrontani, hogy ott a kocsik tengelyig súlyednek el és így a kocsik rendes utukon nem járhatnak.

Tehát Ujpest a helyett, hogy nyerne szépségben, ellenkezőleg veszített, — ez azért van, mert itt nálunk mindenki ronthat, bonthat a hogy neki tetszik, a szépségre és rendre pedig senki sem kötelez senkit.

De hát arra sem gondol senki, hogy néhány száz nyaraló család mennyit költene Ujpesten kereskedőnél, iparosnál, vendéglőben és a piacon és mennyi pénz maradna itt ezáltal a községben?

Persze az ujpestiek usznak a jó modban és nem szorulnak úgy mint másutt a nyaralók pénzére.

Azután meg szépnak is szép nekik minden, a nagy sár, a nagy homok egyaránt és örömet lelnék egy a lombos fában, mint a száraz koróban egyformán, mert különben a saját érdekükben is nagyobb tekintettel volnának arra a bizonyos „szépészeti érzékre“, a melyet minden művelt embernél fel kell tételni.

De ezen viszonyok így nem maradhatnak. Ujpest a főváros közelében a legnagyobb község, egészséges fekvése, friss levegője és jó vize van, tehát olyan előnyökkel bír, a minőkkel kevés község dicsekedhetik és nem egy méltón irigyli és ezt a helyzetet nem tudják Ujpesten kihasználni.

Ujpest pedig jövedelmezőségi szempontból kellene, hogy ezeket kihasználja. Minden

esetre üdvös volna, ha egy alakítandó szépsézetű egyesület venné az ügyet a kezébe, melynek az volna a célja, hogy Ujpest utcáinak rendezése, befásítása, locsolása, sétaterek alakítása érdekében minden lehető elkövetne, a mely felhívna a nyaralók, főleg a fővárosi közönség figyelmét az ujpesti nyaralás előnyeire, a kiadandó nyaralókat nyilván tartana, szóval a nyaralás előmozdítása érdekében minden lehető elkövetne. Ezzel több szolgálatot tenne az egyesület Ujpestenek és az ujpestiek jólétének mint bármely egyesület.

Tessék egyszer egy komoly dologért is akezioba lépni; Ezt a mozgalmat különösen azoktól az uraktól várnok el, a kik oly fenhangoz dicsekednek Ujpest érdekében tett szolgálataikkal. Ezen a téren alkalom nyílnék bemutatni a tett erőt és képességet, valamint Ujpest iránti végtelen szeretetüket.

Majd meglátjuk!

**

Krizis az ipartestületben!

Nem új dolog, hogy Pohl Károly ipartestületi titkar az ujpesti ipartestületnek jól fizetett ellensége.

Ellensége minden dolognak; a melyet a testület javára kellene végeznie.

Ellensége minden tisztességes és minden jóra való iparosnak, a ki az ipartestületből — a hivatásának megfelelő — hasznos intézményt akar fejleszteni.

Ellensége a rendnek, a nyilvánosságnak, ellensége a közös jóczel előmozdításának, az ipar fejlesztésnek, a tanoncügy rendezésének, munkaadók és a munkások közötti jó viszony ápolásának, de nem ellensége az ásitozásnak a nagy fizetés bezebelesének, a felek megpumpolásának és a mellékjöveldelmeknek.

Nem ellensége ő baráti szolgálatok jutalmazásának sem, ha azt a testület rovására

* Közzöljük egész terjedelmében, kijelentjük azonban, hogy nem mindenben értünk egyet a be-
 küldőkkel. Szerk.

A „KÖZÉRDEK” TÁRCZÁJA

Támlásszék No. I.

Olvassák el azok a hölgyek, a kik minden áron párta alá akarnak jutni és olvassák el azok a férfiak is, a kik csinos helyre és vagyonos feleségre akarnak szert tenni.

Istenem, mi sok titok van ebben a mi székesfővárosunkban!

Ki gondolna a támlásszékre?

Ki tulajdonitana fontosságot, vagy jelentőséget a színházak támlásszékeinek?

Magam is nagyon sokat jártam a színházakba, de bizony eszembe sem jutott arra gondolni, hogy a támlásszékeken ülve a magamra vállalt néző szerepén kívül más szerep is osztatott ki számomra.

Még nem tudom, hogy mindannyi támlásszék hord-e magán bizonyos jelleget, de annyit egész bizonyossággal tudok, hogy a székesfővárosi színházak egyikének földszinti baloldali negyedik sorbeli 1. sz. támlásszékeben 3 év óta csak oly férfiak ülhetnek, a kikből kilátni azt, hogy házasodni akarnak, sőt azt is egész határozottsággal tudom, hogy a 2. sz. támlásszékeben csak eladó leányok, a 3. sz. támlásszékeben pedig a garde de dame-ok kapnak helyet.

Pompás három ülőhely. Nemesak azért, mert azokból jól látni a színpadra és jól hal-

lani a szereplők hangját, hanem főleg azért, mert az a férfi a ki az 1. sz. székben ül, egész bizonyossággal megházasodik, a 2. sz. székben ülő hölgy egész bizonyossággal férjhez megy, a 3. sz. székben ülő garde de dame pedig gyönyörködhetik nem annyira a színdarabban, sem az előadó személyzetben, hanem az 1. és 2. sz. székben ülő pár egymáshoz való fokozatos közeledésén.

Véletlenül jutottam a titoknak nyomára.

Egyik nőtlen barátom, a ki csinos flu, a mult hetek egyikén kezembe nyomja a támlásszék 1. sz. jegyét, azzal, hogy ő, közbejött akadályok miatt, színházba nem mehet, ha akarok, menjek én vagy adjam oda valakinek a ki éppen el akar menni.

Magam mentem. Elfoglaltam helyemet az 1. sz. támlásszékeben. A 2. sz. székben már ott ült egy 18—20 éves szőke leány, a 3. sz. székben pedig egy jó kinézésű eltesebb uri nő. A leány ült, mint egy szobor, tekintetét egyenesen a színpadra szegezve, míg az eltesebb hölgy hol a leány háta mögül, hol meg előtte, feltűnő módon forgatezett engemet, mintha bennem ismerőst velt volna látni.

A kihívó fixirozást nem tudván tűrni, a felvonás végén oda szóltam hozzá:

— Asszonyom, mondám, ön engem bizonyára felre ismer.

A leány reám pillantott és elpirult, az eltesebb urinó pedig mintha várt volna valamely megszólításra, mohón válaszolt.

— Mintha járt volna nálunk a nyáron, oly ismerősnek tetszik — mondá.

— Nem hiszem, hogy szerencsém lehetett volna — mondám.

— Ön nem fordult meg Kenderesyéknel Aradmegyében, Felegyházán?

— Aradmegyében már évek óta nem jártam — mondám.

— Lehetetlen!

— Pedig igazat mondok.

— Akkor eljön a jövő nyáron.

— Nagyon köszönöm a meghívást és ha csak tehetem örömmel —

— Nagyon szép ám az a Felegyháza, vágott közbe a mama, mert hát anyja volt a közben ülő szőke leánynak. S ha nem is olyan nagyon szép — folytató — a Kenderesy-ház vendégszeretete feledtetni a még kívánni valókat.

Megvallom zavarban voltam. Világos lett előttem, hogy a mama engem nőtlen embernek tart. Egy pillanatig haboztam, ha vajjon ne derítsem fel nős voltomat s ezzel egyszerre lehűtöm a reményeket, a melyeket a mama nőtlenességem hitébe vetett, végül is azonban győzött bennem a kíváncsiság a fordulatok iránt és nem árultam el családi viszonyaimat.

A mama egyre szívelyesebben beszélt hozzám, sőt a leánynak is eltűnt arcáról az első meglepetés pírja s mamájának ügyes aposztrofálása következtében felém merte fordítani arcát és gyenge »igen« és »nem«

szközölheti, még akkor sem ellensége, ha eljárásával a testületet krízisbe sodorja, vagy tönk szelére juttatja.

Ha az ipartestület idei közgyűlése által elfogadott költségvetésről attekintjük, megdöbbenve látjuk Pohl Károly alattomos működéséből, hogy az ipartestület közgyűlése a rendes évi bevételeket 750 forinttal túl terhelte, azaz 750 forinttal több kiadást szavazott meg mint amennyit az összes évi bevételeivel fedezni lehet.

Es mire irányoztatott elő a 750 frinyi kiadás-többlet? Talán beruházásokra? Dehogya, Pohl ur fizetésének felemelésére.

1888-ban az ipartestületnek 618 tagja volt. A tisztviselők és szolga fizetése 640 forintot tették ki. Ma a tagok száma 784 és a tisztviselők és a szolga fizetése 1720 forintot, azonfelül a szolgának 60 forint nyugdíj alapja, összesen tehát 1780 forintot tesznek ki.

Amíg 1888-ban az ipartestületi tagok fejéenként 1 frt 0³/₄ krajczarral járultak a tisztviselők és a szolga fizetéséhez, addig az idei költségvetés szerint fejéenként 2 frt 15 krral járulnak ahhoz, azaz többel mint kétszerannyival.

Az 1888. évi tiszta vagyon 8400 forint volt, terhelve 1020 forinttal.

Azóta a vagyon tetemesen megnövekedett, de nem mert tettek hozzá, hanem mert a háztelkek értéke tetemesen emelkedett.

Közspénzben gyarapodott a vagyon 1703 forinttal, a melyet a telek alkuszertinti ára tesz ki, egy új ház építéssel, amelyre 2850 forintot költöttek, összesen 4553 forinttal gyarapodott a vagyon. De a teher is szaporodott ám, még pedig a háztelkekre maradt adósság, amely 1400 forint és a váci takarékból felvett 1200 forint, valamint Szalay István és fiának járó 100 forintok, azaz összesen 2700 forintot teszik, vagy is 1680 forinttal többet mint volt 1888-ban.

A tényleges vagyonszerzés 1888 óta 1873 forintot tesz. Vagyis évi 225 forintot.

Ezt szerezte a testület előjárósága 1888 óta. Ez bizony nagyon csekély összeg.

Ha most meggondoljuk, hogy az idei számadás legalább 750 forint defecitvel záródik és csupán azért, mert a személyes kiadások 1888 óta 640 forintotól 1720 forintra emelkedtek és ha meggondoljuk, hogy a tagok száma csak 144-el szaporodott, nagyon könnyű a fenyegető krízis idejét kiszámítanunk.

Lássuk csak a testület évi jövedelmeit, a melyet az évi kiadások túl nem haladhatnak, ha azt akarjuk, hogy a testület fennállása és vagyoni boldogulása megtartható legyen. Ez idő szerint tehát 784 tagja van a testületnek. A 784 tag évi díj-fejében 1568 forinttal járul a testület pénztárába. Ezen díjakból azonban 200 forint behajthatatlan, ezen a címen a most kimutatott vagyonból is elvesztettünk a múlt évben 346 forintot. Maradna tehát a tagsági díjakból a legjobb esetben 1368 frt.

Beiratasi díjakból 236 forintot, szerződési díjakból 288 forintot, szabadításokból 350 forintot egyebekből a legjobb esetet számítva 200 forintot.

Igy tehát: hangsúlyozzuk a legjobb esetben 2442 forint bevételre számíthat a testület pénztára.

Ezzel szemben a kiadás 3192 forint, amely így oszlik meg: titkár fizetése 800 forint, pénztárnoké 200 forint, segédtitkár 180 forint, pénzszedő 420 és 60 forint a nyugdíj alapjára, irodai szükségletre 50 forint, nyomtatványokra 120 forint, fűtés és világításra 85, lapok és könyvekre 25 forint, kamatokra 98 forint, törlesztésre 300 forint, tűzkár elleni biztosításra 16 forint, tagdíj beszédekért százalék 60 forint, fapariszkolára 100 forint, tanonczkiállítás jutalmazások 20 forint, adóra 38 forint, építési fedezetre 100 forint, tatarozásra 50 forint, 1000 éves alapítványra 100 forint, utasszállóra 50 forint, rendkívüli kiadásokra 200 forint.

Ha tehát a fenti összeget összevetjük a bevétellel, úgy láthatjuk, hogy 750 forint fedezetlen hiánynak van, amely ha a költségvetés így maradhatna, rövid pár év alatt a testületet a tönk szelére sodorná.

Nem szabad tehát megengedni az ipartestület előjáróságának, hogy a fizetésemeléseket helybenhagyva kiutalványoztassa. Mert minden krajczár, moudjuk, minden krajczár a testület törzsvagyonának a kárára történik.

Es rövid pár év alatt a Keil-fele segélyszövetkezet sorsára juttatja a testületet.

No, már most ha mindezeket összeadva és látva a dolgot alaposan átgondolunk, önkénytelenül az a kérdés merül fel agyunkban, ki hát ez a Pohl Károly? Tisztességes hivatalnok, aki az élvezeti jökért kenyér adóját az ipartestületet híven és becsülettel szolgálja? Avagy egy alattomos megrögzött mákvirág, aki jötevőjének, kenyéradojának az ipartestületnek a halált hozó veszedelmes mérget titokban, apródonként adogatja be fizetésemelésekben, hogy így azt jól kiszivolytassa mennel biztosabban tönkre tehesse? Hogy az ipartestület tagjai előtt mennel szebb színben tüjnek fel a dolgok, az évi kimutatást úgy szerkeszti meg, hogy abból a legnagyobb erőfeszítéssel lehet a valódi tényállást konstatálni.

Ha a múlt évi működésüket tekintjük, szintén óriási lelketlen fecsérelést kell konstatálnunk: ugyanis 1895. évről pénztári maradvány volt 2048 forint, a tagdíjakból (értve a hátraleköt is) 359 forinttal többet, mint az a múlt évi tagok számanak megfelelne, felvették Váczon 1200 forintot, ez összesen 3607 forint vagyonnak felel meg. Ezzel szemben beruházásokra kiadtak építkezésre és beruházásra 2915 forintot, tehát 792 forinttal több adósságot csináltak, mint az szükséges lett volna.

válaszokban részesítette hozzá intézeti kérdéseimet.

Hamarosan megtudtam, hogy jómódu földbirtokos családdal van dolgom, de azzal nem voltam meg tisztában, hogy a mamának feltűnő közlekenysége hova lyukad ki és mert a felvonásközök nem nyújtottak elég alkalmat ezt megtudnom szívesen erttettem meg a mama példalozgatásából, hogy ők a Royal szállóban lakván, színház után ott vacsorálnak. Követtem őket oda.

A mama igen jól helyezett el bennünket az asztal körül, a hol már egy felegyházi öreg bácsi bírkozott holmi nagy adag kaneai beauffsteckkel vagy kretai rostelyossal.

En a leány mellé kerültem s csak vele társaloghattam, mert a mama a bácsival anynyira el volt merülve a beszélgetésben, hogy egyszer sem válaszoltak kérdéseimre.

Ennek a helyzetnek a leány is örülhetet, mert nyiltabban szólhatott hozzám.

— Önök csuf játékokat üznek velünk s különösen velem, szolt a leány.

— Meg voltam lepetve, — Nem ertem, — moudám, de hamar utánna gondoltam, hogy hibetöleg kinezi belőlem, a feleséges embert.

— Hogy kerül ön az 1. sz. támlásszekbe? kérde, szüvös tekintettel reám szegezve, a leány.

— Jegyet kaptam egyik jó barátomtól s az odaszolt — feleltem.

— Éppen abban látom a játékokat, hogy önnek adta a jegyet.

— Most meg kevésbé ertem.

— Az a jegy kizárolag az ön barátjának a jegye volt —

— Nagysadek adták neki?

— En adtam neki. Ön semmi esetre sem kapta volna meg a pénztárnál.

— Hat ismeri maga az en barátomat?

— Láttam és mert láttam azért kaptam meg az 1. sz. támlásszeket.

Zavarom határtalan volt.

Sehogysé tudtam megerteni a dolgot és ez felette boszantott.

Még jobban boszantott azonban a mikor aszöke leány kategorizce tudomra adta, hogy jo lesz hamarosan lenyelni az angol vesepecsenye utolsó falatját és nyugodalmás ejszakát kívánva pusztulni a latkörből.

Ugyis tettem. A mama szeretetreméltóan nyujta bucsúra kezét a viszontlatásra Felegyházán.

Nem mentem haza. Ahhoz a jó barátomhoz szeltem, a ki nekem az 1. sz. támlásszek-jegyet adta. Meglátomadtam őt haraggal.

Nem ertette haragomat, mint a hogy en nem ertettem a szöke leányt. Egyáltalán nem erezte magát bünösnek, ellenben, a mikor megtudta, hogy a leány őt, csak is őt várta az 1. sz. támlásszekbe, frapirozva lett.

Kárhoztatta a véletlent, mely megfozoltotta őt ez egyszer a színházba menestől.

Ez a mai ipartestület működése.

Ez veszedelmes és a ronulásra vezet.

Itt az ideje tehát, hogy az iparosok szeme kinyiljek, hogy ezt az esze-veszett pazarlást ne engedjek tovább üzni, új közgyűlést kell egybehívni és ott az iparosokat fel kell világosítani és ha meggyőződtek az itt elmoudot-takról, Pohl Károly urat vagy hibebe és tisztességesebb működésre kell szoritani, vagy pedig gallérjánal fogva kell kilodítani abból a szekből, melyet sem betölteni, sem megbecsülni nem tudott soha. *Több iparos.*

Az évforduló.

Még nem ocsudtunk fel a bánat mely erezetéből es már három év rebbent el életünk fonalából, hogy a ciprusok hazájából — Olaszország földjéről a melyen lesujtó hirt vettük, hogy nagy hazánkia, a szabadság megteremtője megszűnt élni.

Három éve már, hogy a fáklya kialudt, mely a nemzetre fényt vetett, a csillag letűnt egünkről, melynek ragyogása világosságot adott a nemzetnek.

A gyász meg ott ül szívünkön, könnyeink még nem száradtak fel es már harmadszor érkezett el a nap — a halál évfordulója, a melyen felujul a fájdalom, felverzik újra a szív sajgó sebe s a bánat újra erővel vesz rajtunk, mert feledni nem tudunk, feledni nem lehet.

Ki volna képes elfeledni *Kossuth Lajost*? — kinek eleje a hazaszeretetet ragyogó példája volt — feledni azt a jelesek legnagyobbját, ki többet tett egymaga, többet szenvedett a magyar hazáért, mint egy egész nemzetek.

Az ő történelmi helye korunk alkotói közt van, azon honalkotók közt, akik a hazát, szabadságot es alkotmányt adták nemzetüknek.

A dicsőség fenysugarai világítják be tetteit, szerényen, önzetlenül, csak a honszeretettől sarkalva eselekedett es ezért alkotásainak emléke mindig marado és elevülhetetlen erővel fog hatni a magyar nemzet fiaira, lelketemelő emléke ivadekrol-ivadekra fog szállani, soha el nem homályosuló magasztos nagyságában.

A kegyelet újra elvezet ahhoz a halomhoz, mely Kossuth Lajos draga tetemeit zárja keblebe es könnyeink újra aztalják a szent földet, mely alatt örök almuait alussza.

Itt állunk a nagy halott sirjánal s meghatva es lelkesülten az emlékektől s kérjük a Mindenhatót, hogy a haza hantja, mely előtte mindenektőlött draga volt, könnyű legyen neki, ki mig élt csokjával illette e hantokat, melyert egy hosszú életet áldozott.

S mig sirjára borulunk es szívünk elszorul a bánattól, erezük, hogy e bánat örökös leszen, mert emléke élni fog köztünk, hogy bennünket nagy es nemzeti eszmeik ápolására buzdítson.

Nem nyugodott es másnap a következő kis hírdelést tette közzé a napilapokban.

„Az igaz támlásszek Nr. 1. nagyon bánja, hogy meg nem jelent. Kéri a tolnapi előadásban való megjelenést.”

A földolog volt most az 1. sz. támlásszeket megszerezni.

El is ment az en jó barátom a színház nappali pénztárához.

A pénztárban egy nő ült.

— Jegyet kerek, nagysám, még pedig a földszinten a baloldali 3. sorbeli 1. sz. támlásszekre szölöt.

A pénztárnoknó fűrkeszölög tekintett barátomra, majd szölt:

— Az már el van adva.

Barátom paif lett.

— Ön különben sem kapná meg azt a szeket — tette hozzá meg a pénztárosnó.

— Miert nem kaphatnam?

— Mert legnap is eladta masnak.

— Ez az en szerencsetlenségem, ezt akar-nám helyre hozni.

— Sajnálom, nem lehet.

Barátom tantorgott kifelé a foyerból, a hova ep ebben a pillanatban két hölgy lepett be. Egy fiatal szöke es egy eltesebb, jo kinézésű uri nő. A pénztárhoz lepetek.

A mint a pénztárosnó megpillantá a két hölgyet, barátom után kiallott. Emez visszavert.

— Tevedtem, mondá a pénztárosnó, az 1. sz. támlásszek-jegy még itt van. Tessék.

Emleke, mely a magyar nemzet lelkében és szívében kilörülhetetlen betűkkel van megörökítve, lesz vezérszavunk a jövőben, abból meritünk honszeretetet a szabadság és egyenlőség öszellen táplálására.

Kossuth Lajos szelleme él, itt van közöttünk, ne csüggedj, ne lankadj, az fog bennünket oltalmazni, vezérelni, ez lesz országunk, ha viszály fenyeget és szabadságunk veszélyben lesz.

Elérjük még azt az időt, hogy a melységes gyász éjszakájából, a melyet megtörve a fajdalomtól alig birtunk átvirasztani, hazánknak legszebb hajnala újra fel fog viradni.

Hoti tájékoztató.

Március hó

21. vasárnap. *Benedek.* Jean Paul, német költő szül. 1763.

22. hétfő. *Kázmér.* Goethe híres német költő megh. 1832. 82 éves korában.

23. kedd. *Győző.* I. Sándor, orosz csártronaralépes 1801.

24. szerda. *Gábor.* Kőrösi Csoma Sándor Darfilányba érkezett 1842. Az »Ujpesti gyermekbarát egyesület« hangversenye a Colosseumban.

25. csütörtök. *Gy. c. B. a.* Bittó Istvánt miniszterelnökké kinevezték 1874.

26. péntek. *Manó.* Károly román fejedelem felveszi a kir. címet 1881.

27. szombat. *Hubert.* II. József német császár választatik. 1764.

HIREK.

— **Ujpest község képviselőtestülete** f. hó 23-án délután 3 órakor közgyűlést tart a következő napirenddel: 1. Járasi főszolgabíró ur folyó évi 3506. számú rendelete a községben fogantatandó telekkönyvi betétszerkesztési munkálatok tárgyában. 2. Előjárósági előterjesztés a nagymélt. m. kir. belügyminiszter ur 83313. IV. a. 1895. sz. leiratával az új község az építésére vonatkozólag elrendelt intézkedések fogantatása tárgyában. 3. Előjárósági előterjesztés a község néhány nagyobb orgalmu utcájának kiegészítése és járdával való ellátása iránt. 4. Előjárósági előterjesztés a Tavasz-utcának, az Árpád-ut Hajnal-utczától az Istvántelekig terjedő részének, — az Ósz-utca, Maria-utczától a gyáli csatornákig terjedő részének, — az Attila-utca, Deák-utczától a Csokonay-utczáig terjedő részének, — a Csokonay-utczának, — vegre a Deák-utczának az 52. sz. háztól a Viola-utczáig terjedő részének főcsatornával való ellátása; ugyiszint a Jókai-utczának. — Rákóczy-utczának, a Lövy-utca, Palocz- és Dugomich-utczák közli részének mellécsatornákkal való ellátása tárgyában. 5. Előjárósági előterjesztés egy ideiglenes napidíjas mernök alkalmazása iránt. 6. Előjárósági előterjesztés a bagatelbírósnál alkalmazandó napi-

— Köszönöm, köszönöm, — hálálkodott az én barátom s átvéve és kifizetve a jegy árát tulboldogan rohant el.

A fiatal szőke leány pedig utánna nézett, aztán elégedett mosolylyal vette át a pénztárosnál nyújtott 2. és 3. sz. támlásszek-jegyei.

Diktum factum, az én jó barátom és a fiatal szőke leány, a ki velem oly rövidesen végzett, ma már boldog hazaspár.

Ez a támlásszek Nr. 1. története.

A mi már most a ferjhez menni szándékozó leányokat illeti, részükre tanácsom a következő:

Elmennek a mamával együtt a színház foyerbe, ott bejelentik a pénztárosnőnek, hogy a földszinti baloldali 3 sorbeli 2. és 3. sz. támlásszekre reflectálunk. Aztán sétálnak fel-ala, a mig egy oly uri ember jön jegyert, a ki természetűleg megnyeri s ekkor egy jelentőségteljes pillantást váltanak a pénztárosnővel, a ki — nyugodtak lehelnek — megérti őket s az uri embernek a támlásszek Nr. 1-et adja el, mig ők megveszik Nr. 2-öt és 3-mat.

A többi aztan magától jön. Ugyanezt tehetik a házasodni szándékozó urak is megfordítva.

A biztos sikerért garantíroz.

Krisz-Krisz

díjas iránt. 7. Előjárósági előterjesztés Ujpest község és a Leiner-testvérek czég között kötendő területátengedési szerződés jóváhagyása tárgyában. 8. Wolfner Tivadar községi képviselő indítványa a főszolgabírói hivatalnak Ujpestre való áthelyezése iránt. 9. Guranyi István adóügyi jegyző és Hevesi Vilmos adóügyi aljegyző előterjesztései az adóügyszólynál alkalmazandó állandó jellegű tisztviselők iránt. 10. Graf Károlyi Sándor ujpesti birtokos kervénye a budapest-ujpest-rakospalota villamos vasut lebesítése folytán szükségessé vált utcaszabályozás ügyében. 11. Az ujpesti kézimunkára nevelő egyesület segély iránti kervénye. 12. Popper Armin szatocs 30 frt és Klein Jozsef ujpesti lakos 82 frt 50 kr. fogyasztási adóbírság elengedése iránti kérelmük. 13. Várady Zsigmond és Bogyo Ottó községi díjnokoknak jutalmazás iránti kérelme. 14. Jonák Pálnak az ujpesti önkéntes tűzoltó-egyesület helyettes parancsnokának kérelme. 15. Czempa Jozsef, Majer Janos, Liebl Jozsef és Slamma-Vilhelmina Agnes községi kötelekbe való felvétel iránti kervényeik. 16. Szitási Mária szülésznői oklevelének bemutatása.

— **Ujpest község viriliss képviselői.** A községi viriliss képviselők 1897. évre szóló nevjegyzékét, a melyet még Kemény főszolgabíró állapított meg] Dr. Daits Edéné sz. Fogler Aranka, mint néhai Fogler Janos örököse megfelelbezte, mert őt a főszolgabíró a nevjegyzékből kihagyta. Az alispán a felelbezés folytán megváltoztatta a nevjegyzéket és abba Dr. Daits Edéné sz. Fogler Arankát felvenni rendelte, most már jogerős nevjegyzék szerint következők a viriliss képviselők: Forneim David 1763 firtal, Mauthner testvérek 1381 firtal (megbizott: Mauthner Mihály), Csepcesanyi Bela 1292 firtal, Schreiber Gyula 1044 firtal, Dr. Daits Edéné 876 firtal (megbizott Dr. Korbai Károly), Róm. Kath. bazar 853 firtal (megbizott Krapp Mihály), Sonnenfeld testvérek 824 firtal (megbizott Sonnenfeld Samu), Schwartz Jakab 794 firtal, Lövy Armin és fiai 791 firtal (megbizott Lövy Ernő), Fürst Gerson 741 firtal, Graf Károlyi Sándor 699 firtal (megbizott Krizsanics Bela), Matczek Károly 561 firtal, Friedmann Armin 555 firtal Wolfner Gyula és társa 551 firtal (megbizott Wolfner Lajos), özv. Liebentritt Jozsefne 525 firtal (megbizott Adams Lajos), Heidrich Ignác 517 firtal (megbizott Geduly Lajos), Lövy Ignác 516 firtal, Miklos Ödön 515 firtal, Reiter György 504 firtal és Deutsch Zsigmond 502 firtal. Érdekes, hogy az erre vonatkozó törvényt ezzuttal interpretáltak Ujpestre nézve először, mert eddig felvették a jegyzékbe az ingatlan vagyonnal nem bíró takarékpénztárakat és a gazgyarat is, mig most azokat a törvény világos rendelkezéséhez képest, igen helyesen, kihagyták.

— **A községi óvodák allamosítása.** A kultuszminiszter legutóbb hajlandónak nyilatkozott az ujpesti államilag segélyezett óvodát állami kezelésbe venni, ha a község az óvoda fenntartásához a jelenleg adott hozzájárulást biztosítja, a kisedóvoda tulajdonát képező löket az állami kisedóvodának átadja és ezenkívül a kisedóvoda állandó és szabályszerű elhelyezését, az óvodó és dajka számára megfelelő lakást biztosít. A községi képviselő ezen ajánlatra azt feleli, hogy a kikötött terhes feltételek mellett a kérdéses óvodát az állam kezelésbe átadni nem hajlandó. Ellenben miután az óvodák száma szaporítandó, felkéri a minisztert, hogy az óvodák ügyeit teljesen vegye át, a mely esetben a község a törvényben előirt 3%-os óvoda czélokra szolgáló pótdótot hajlandó lesz fizetni. A község saját erejéből több óvodát, mint a mennyi most van, fenntartani nem képes, már pedig az óvodák szaporítása Ujpesten fontos kulturális kérdés. Kiváncsian varjuk a miniszter döntését.

— **A szabadság ünnepe.** Az »Ujpesti polgári kör« mult kedden tartotta meg a szabadság magasztos ünnepét, melyen politikai pártkülömség nélkül sokan vettek részt. A hazafias ünnepet *Ullrich* remek beszéddel nyitotta meg, részletesen és nagy történelmi igazsággal esetenyen a nagy nap jelentőségét. Utána *Prósztel* Gyula lelkesen és nagy hatással szavallta el a »Talpra magyar«-t. Ugy a szónokot, mint a szavallót a jelenlevők zajosan megtapsolták. Vegre a nagyszámú közönség vacsorához ült, mely alatt lelkes pohár-

köszöntőkben méltatták a szabadság ünnepét. Vacsora alatt az »Ujpesti dalkör« nagy tettség és hatás mellett hazafias dalokat énekelt. Egyáltalán a szabadság ünnepét Ujpest és Rákospalota hazafias közönség méltóan és kegyelettel ünnepelte meg. Majdnem minden egylet és asztaltársaság gyűjtötte össze ez alkalomra tagjait és lendületes beszédekkel méltatta a nap jelentőségét, mely tekintet nélkül a politikai elvekre, az egész nemzet magasztos ünnepe, a nemzet ujjáébredésének évfordulója.

— **Itt a tavasz!** Tegnap szombaton d. e. 9 óra 16 perczkor a nap a kos jegybe lépett és megkezdődött a hivatalos tavasz.

— **A polgári leányiskolai növendékek jótékonyasága.** A polgári leányiskola növendékei a tantestület buzdítására a byrmai belpoklosok részére építendő kórház javára és gyógyítására 34 frt 56 krt gyűjtöttek. Szép tett, mely dicseretre nem szorul.

— **Uj fogyasztási ellenőr.** Az Ujpesten újabban kreált második fogyasztási ellenőri állásra f. hó 19-én az előjárósági gyűlés Medveczky Dezső közigazgatási napidíjas vegrehajtó választotta meg.

— **A járdák seprése és öntözése.** Kolozsvary rendőrkapitány felszólalása következtében a vármegye alispánja erélyesen felhívta Ujpest és Rákospalota községeket, hogy az utcák járdáinak seprése és öntözése iránt haladéktalanul szabályrendeletet dolgozzanak ki. Rákospalota község képviselőtestülete a szabályrendelet megalkotását legközelebb megtagadta, azzal indokolván merév maga tartását, hogy Rákospalota lakosságának zöme földmivelő és munkás egyénekből áll, kik kora reggeltől késő estig munkába vannak, ezektől tehát nem lehet kivánni, hogy a járda seprése és öntözése vegett munkájukat otthagya, hazajöjjenek. Az alkotandó szabályrendelet ezidő szerint keresztülvihetetlen volna, már pedig a közgyűlés oly szabályrendeletet, melyet az előjáróság vegrehajtani nem képes, nem alkot. Ezzel ellentétben Ujpest szívesen fogadja a rendeletet s a főjegyző már is kidolgozta a néhány szakaszból álló szabályrendeletet, mely jogerőre való emelkedés után kötelezni fogja a náztulajdonosokat, hogy a járdát május 1-étől október 31-ig naponta d. u. 5—6 óra között öntöztessék és reggel 5—6 óra között seprattessék.

— **A gyermekbarát egyesület** e hó 24-én a Colosseumban tartandó művészestelye iránt a legnagyobb érdeklődés mutatkozik az egész községben, minélfogva ugy az erkölcsi, mint az anyagi sikere már előre biztosítva van. Ott lesz a község, a művészet iránt érdeklődő közönség egytől-egyig, mert tekintettel a közreműködők díszes nevsorára, olyan művészestely van kilátásba helyezve, a minőt Ujpesten ritkán lehet élvezni. Ott lesz Ujpestenek a jótékonyaság oltárára áldozni mindég kész közönsége is, mert hiszen a művészestelyt a »Gyermekbarát egyesület« rendezi és a tiszta jövedelmét a szegény gyermekek felruházására fordítja. Ez az egyesület rövid fennállása óta a legszebb jelekkel bebizonyította, hogy a jótékonyaságnak a legmagasztosabb módjan lehet embertársainkon segíteni akként, ha gyermekeiket a zord telnek idején meleg ruhával látjuk el. Mikor a didergő kisedeken megkönyörülve, a tel borzasztó hidegtől mentjük meg, ruhát adván nekik, a halál ellen megmenti a megbetegedés, a halál ellen. Ezért bizton számítunk arra, hogy Ujpest közönsége, mely mindenkor fenyves tanujelet adta emberbaráti szeretetének, ott lesz a művészestelyen, részt fog venni a művelzetben, melyvel egyuttal jótékonyaságot is gyakorol. A »Gyermekbarát egyesület«-et pedig teljes elismerés illeti, hogy alkalmat nyújt a közönségnek a művelzetnek ily nemes módon való élvezetere.

— **Az ujpesti ipartestületi választások.** f. hó 14-én ejtettek meg. Választandó volt egy évre: 1 elnök, 12 előjáró és 3 számvizsgáló. Hivatalos jelöltek voltak az elnökségre: Busfy István, Sümeghy György és Latisz Janos. Egyhangulag Busfy István választott meg. Szintén egyhangulag választottak meg előjárókká a hivatalos jelöltek, nevszerint: Himmer Ferencz, Kubanyi Károly, Schmidt Lajos, Potz Mihály, Gyagyovszky Ferencz, Boday Janos asztalosok; Nyiri Istvan és, Fabiankovits Jozsef szobafestő, Szimon László sütő, Applier Denes bádogos, Hulicza Antal kárpites és

